

GR
Z-4
(1,66)3

GR Z-4(1.66)3

Perilēpsis peri koinopoiēseōz tu B. D. yl arith. 425/1966 peri
hōrologiu kai analytiku programmatos tēn 3 taxēos gymnasiōn
hēmerēsion kai nykterinōn / Basileion tēs Hellados, Hypurgeion
Ethnikēs Paideias kai Thrēskeumatōn. - [Athenai] : Hypurgeion Ethenikēs
Paideias kai Thrēskeumatōn. 1966. - 27 S.

Einheitssacht.: Lehrplan <Hellas> / Allgemein / 1963

Deutsche Titelfassung: Zusammenfassung des Königlichen Dekrets Nr. 425/1966
über Lehr- und Studienplan für die 3. Klasse des Gymnasiums

Inventar-Nr.: 38268

Georg-Eckert-Institut BS78

1 233 754 4

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Περὶ κοινοποιήσεως τοῦ Β. Δ. ὑπ' ἀριθ. 425)1966 «περὶ ὥρο-
λογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Γ' τάξεως Γυ-
μνασίων ἡμερησίων καὶ νυκτερινῶν».

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

Πρὸς

Τοὺς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως,
Διευθυντὰς Προτύπων Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύ-
σεως καὶ Διευθυντὰς Γυμνασίων.

Κοινοποιούμεν κατωτέρω πρὸς γνῶσιν σας τὸ Β. Δ. ὑπ'ἀριθ.
425)1966, δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 110)16.10.66 τεύ-
χος Α' φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, οὗτινος ἡ
ἰσχὺς ἀρχεῖται ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1966—67.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαΐου 1966

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

ΚΩΝ. ΚΩΤΟΥΛΑΣ

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ὁ Διευθυντὴς

Γ. ΚΕΛΕΜΕΝΗΣ

Internationales Schulbuchinstitut

Braunschweig

~~Bibliothek~~

Georg-Eckert-Institut

für internationale Schulbuchforschung

Braunschweig

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 425

Περί ωρολογίου και αναλυτικού προγράμματος τής Γ' τάξεως
Γυμνασίων, Ημερησίων και Νυκτερινών.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Έχοντας υπ' όψει α) τήν παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν.Δ. 4379/1964, β) γνωμοδότησιν του Παιδαγωγικού Ίνστιτούτου περιλαμβανομένην εις τήν υπ' αριθ. 14)1966 πράξιν αυτού και γ) γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Έπικρατείας περιλαμβανομένην εις τήν υπ' αριθ. . . . πράξιν αυτού, προτάσει του Ήμετέρου επί τής Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Ίπουργού, άπεφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Τò ωρολόγιον και αναλυτικόν πρόγραμμα τής τρίτης (Γ') τάξεως τών Γυμνασίων, Ημερησίων και Νυκτερινών, καθορίζεται ως εις τὰ έπόμενα άρθρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Ήμερησίον Γυμνάσιον

Άρθρον 1.

Ώρολόγιον πρόγραμμα Γ' τάξεως.

Μαθήματα	Ώραι έβδομ. διδ)λίαις
1. Θρησκευτικά	2
2. Αρχαία Έλληνική Γλώσσα	3
3. Αρχαία Έλληνική Γραμματεία	3
4. Νέα Έλληνική Γλώσσα και Γραμματεία	4
5. Ήνεη Γλώσσα (Γαλλική, Άγγλική)	3
6. Ίστορία	3
7. Μαθηματικά	5
8. Φυσικαί Έπιστήμαι	4
9. Γεωγραφία	2
10. Στοιχεία Δημοκρατικού Πολιτεύματος	1 1)2
11. Πρακτικαί γνώσεις περι τὰ κύρια Έπαγγέλματα	1 1)2
12. Καλλιτεχνικόν Σχέδιον	1
13. Μουσική	1
14. Γυμναστική και Έθνικαί χοροί	3
	<hr/>
Σύνολον ώρων άρρ.	37
15. Στοιχεία Οικιακής Οικονομίας και Παιδικομίας (διά μαθητρίας)	1
	<hr/>
Σύνολον ώρων θηλ.	38

GR

Ε - 40 (1, 66) 3

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Γ' τάξιν τῶν ἡμερησίων Γυμνασίων καθορίζεται ὡς εἰς τὰ ἐπόμενα ἄρθρα.

Ἄρθρον 3.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

Χριστιανικὴ Ἀλήθεια καὶ κατὰ Χριστὸν ζωὴ.

Α'. Αἱ ἀλήθειαι τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

1. Ἡ χριστιανικὴ πίστις ὡς θεμέλιον τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ δύο πηγαὶ τῆς θείας Ἀποκαλύψεως. Ἡ Ἁγία Γραφή καὶ ἡ Ἰερὰ Παράδοσις. Ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ Παλαιᾷ καὶ ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ. Περί τοῦ Κανόνος τῆς Ἁγίας Γραφῆς (γενικῶς). Τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια (εἰδικώτερον).

2. Ὁ Θεὸς Δημιουργός. Ὁ Τριαδικὸς Θεός. Ἡ δημιουργία τοῦ πνευματικοῦ κόσμου. Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου ἐν γένει. Ἡ συντήρησις καὶ ἡ κυβέρνησις αὐτοῦ.

3. Ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄνθρωπος ὡς «εἰκὼν τοῦ Θεοῦ». Ἡ συνείδησις. Ὁ Νόμος. Αἱ καλαὶ πράξεις. Ἡ πτώσις τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ οὐσία τῆς ἁμαρτίας. Τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα. Ἡ περὶ ἁμαρτίας μαρτυρία τῆς Ἀγ. Γραφῆς καὶ τῆς Ἰερᾶς Παραδόσεως. Αἱ συνέπειαι τῆς ἁμαρτίας. Ἡ ὑπόσχεσις τῆς λυτρώσεως.

4. Ὁ Θεάνθρωπος Λυτρωτής. Τὸ πρόσωπον τοῦ Λυτρωτοῦ. Ὁ «Υἱὸς τοῦ Θεοῦ» καὶ ὁ «Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου». Ἡ Ἐνανθρώπησις τοῦ Θεοῦ—Λόγου. Τὸ Θεάνθρωπον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς μυστήριον καὶ μέγιστον θαῦμα. Τὸ ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Κυρίου. Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὰ θαύματα. Ἡ στοιρικὴ θυσία τοῦ Κυρίου. Ἡ Θεία Λειτουργία ὡς ἀναίμακτος λατρεία. Ἡ ἔνδοξις Ἀνάστασις καὶ Ἀνάληψις τοῦ Κυρίου. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὡς Προφήτης, ὡς συμφιλιωτὴς Ἀρχιερεὺς καὶ ὡς βασιλευὼν Κύριος.

5. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἡ περὶ Ἁγίου Πνεύματος διδασκαλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ἰερᾶς Παραδόσεως. Τὸ ἔργον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

6. Ἡ Ἐκκλησία. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία. Ἡ ἴδρυσις τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ οὐσία καὶ τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἡ Ἐκκλησία. Ἡ Θεία Χάρις καὶ ἡ ζωὴ τοῦ χριστιανοῦ. Κληρικοί καὶ λαϊκοὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας.

7. Ἡ ζωὴ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ὁ θάνατος ὡς θύρα πρὸς τὴν αἰωνιότητα. Ἡ Δευτέρα τοῦ Κυρίου Παρουσία. Ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Ἡ κρίσις τοῦ κόσμου. Ὁ διαχωρισμὸς τῶν ἀνθρώπων. Ὁ «Οὐρανός» ὡς κοινωνία μετὰ

τοῦ Θεοῦ. Ἡ μετὰ τῶν Ἀγίων κοινωνία. Ἡ τελείωσις τῆς Δημιουργίας· «τὰ πάντα ἐν πᾶσι Θεός».

Β'. Λατρεία καὶ Χριστιανικὸς βίος.

1. Τρόποι Λατρείας: Ὁ Ναός, ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ. Ἡ Κυριακή, ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου. Αἱ ἑορταί. Ἡ ὕμνολογία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ὁ Χριστοκεντρικὸς χαρακτήρ τῆς λατρείας. Ἡ προσευχή. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐν τοῖς μυστηρίοις θεία Χάρις καὶ ὁ πιστός. Τὸ μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος. Τὸ μυστήριον τοῦ Χρίσματος. Τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας ὡς κέντρον ὁλοκλήρου τῆς Λατρείας. Τὸ μυστήριον τῆς Ἱερωσύνης. Ὁ ἱερός κληρὸς καὶ οἱ λαϊκοί. Ἀνάλυσις καὶ ἀνάπτυξις τῆς Θείας Λειτουργίας.

2. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ τοῦ Χριστιανοῦ: Ἡ συμμετοχὴ τοῦ χριστιανοῦ εἰς τὴν μυστηριακὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ μυστήριον τῆς μετανοίας. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἡ ἄφεσις τῶν ἁμαρτιῶν. Ἡ θεία κοινωνία τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὸ μυστήριον τοῦ ἁγίου εὐχελαίου. Ἡ πίστις, ἡ ἐλπίς καὶ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη. Ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη. Τὸ πρόβλημα τῆς «ἀληθείας». Ἡ «δικαιοσύνη». Ἡ αὐτοθυσία.

3. Ὁ Χριστιανὸς καὶ ἑαυτὸν καὶ ὡς πρὸς τὸν πλησίον: Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ σῶμά του. Ἡ φροντίς διὰ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ. Τὸ μυστήριον τοῦ γάμου. Ἡ οἰκογένεια. Περιουσία καὶ πλοῦτος κατὰ τὴν Ἀγίαν Γραφήν. Ἐργασία καὶ ἐπάγγελμα. Ἡ φροντίς διὰ τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ. Πίστις, γνῶσις καὶ μὀρφωσις τοῦ Χριστιανοῦ.

4. Ὁ Χριστιανὸς καὶ ἡ κοινωνία: Αἱ διαφοροὶ κοινωνικαὶ μορφαί. Τὸ Κράτος. Σχέσεις Κράτους καὶ Ἐκκλησίας.

Ἄρθρον 4.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

α) Σκοπός:

Διὰ τοῦ μαθημάτων τούτου ἐπιδιώκεται ἡ πρώτη προσπέλασις τῶν μαθητῶν εἰς τὰ στοιχειώδη φαινόμενα—γραμματικά, συντακτικά, λεξιλογικά—τοῦ ἀρχαίου ἀττικῆς πεζοῦ λόγου, οὕτως ὥστε ὅχι μόνον οἱ διὰ τὸ Λύκειον προοριζόμενοι νὰ ἀποκτήσουν τὰς βασικὰς γλωσσικὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν περαιτέρω ἀπ' εὐθείας ἐπαρῆν των πρὸς τὰ κλασσικὰ κείμενα, ἀλλὰ τόσον οἱ πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν κατευθυνόμενοι, ὅσον καὶ οἱ διὰ τῆς Γ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου κλειόντες τὸν κύκλον τῆς γενικῆς των ἐκπαίδευσως, νὰ λάθουν ἀδρὰν εἰκόνα ἐνὸς ἐξέχοντος σταθμοῦ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξελικτικῶς προῆλθεν ἡ Νεοελληνικὴ.

β) Διδακτέα ὕλη :

A. Γλωσσική διδασκαλία.

1. Γραμματική: Φθογγολογικόν. Μέρη τοῦ Λόγου. Ἄρθρον. Οὐσιαστικά: αἱ τρεῖς κλίσεις. Ἐπίθετα: κλίσεις, παραθετικά. Ἄντωνυμιαί. Ἀριθμητικά. Ρήματα: βαρύτονα, συνηρμένα, εἰς —μι— τὰ συνηθέστερα τῶν ἀνωμάτων. Στοιχεῖα ἐτυμολογικοῦ.

2. Συντακτικόν: Ἄπλῃ πρότασις. Ρῆμα, ὑποκειμένον. Ρήματα μεταβατικά καὶ ἀμετάβατα. Ἀντικείμενον. Ἀπαρέμφατον. Μετοχή. Κατηγορούμενον. Ὁμοίωτῶτοι προσδιορισμοί. Βασικαὶ χρήσεις τῶν πλαγίων πτώσεων ὡς ὀνομαστικῶν καὶ ἐπιρρηματικῶν προσδιορισμῶν. Ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ σύνταξις. Οἱ βασικοὶ ἐμπρόθετοι προσδιορισμοί. Σημασία τῶν ἐγκλίσεων. Κύρια καὶ δευτερεύουσαι προτάσεις. Σύνδεσις κατὰ παράταξιν καὶ ὑπόταξιν.

3. Ἀσκήσεις. Γραμματικάί, συντακτικάί, λεξιλογικάί. Ἀσκήσις εἰς τὴν σύνθεσιν ἀπλῶν φράσεων καὶ προτάσεων.

4. Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης: Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς διδασκαλίας τῶν στοιχείων Γραμματικῆς καὶ Συντακτικοῦ, θὰ δοθῇ, εἰς 2—3 μαθήματα, σύντομος γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

B. Κείμενα.

Ἡ γλωσσικὴ διδασκαλία θὰ γίνῃ βάσει λημμάτων ἐκ κειμένων τοῦ ἀττικοῦ ἢ ἀττικίζοντος πεζοῦ λόγου, κατὰ προτίμησιν αὐτοτελεῶν. Κείμενα πρὸς ἀνθολόγησιν ἐνδεικνύμενα δύνανται νὰ θεωρηθῶν τὰ κάτωδι:

Ἐνοφῶντος ἀποσπάσματα, Λυσίου ἀποσπάσματα, Ἴσοκράτους ἀποσπάσματα, Ἀπολλοδώρου Βιβλιοθήκη, Στράβωνος Γεωγραφικά, Αἰσώπου Μῦθοι, Πλουτάρχου Βίοι—Ἀποφθέγματα, Λουκιανοῦ Νεκρικοὶ Διάλογοι, Πausανίου Ἑλλάδος Περιήγησις, Ἀθηναίου Δειπνοσοφισταί, Αἰλιανοῦ Ποικίλη Ἱστορία, Διογένηος Λαερτίου Βίοι—Γνώμαι, Ἱεροκλέους Ἀστεῖα, Σταβαίου Ἀνθολόγιον.

Ἄρθρον 5.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

A. Κατὰ τὰ δύο πρῶτα δίμηνα, ἤτοι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους μέχρι τέλους Ἰανουαρίου, θὰ διδασθῶν:

1. Θουκυδίδου («Ἱστορία»): (α' δίμηνον ὄρα 3, β' δίμηνον ὄρα 1). Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν, πλὴν τῆς προσφορᾶς βιογραφικῶν στοιχείων τοῦ συγγραφέως καὶ τῆς ἀξιολογήσεως καὶ περιλήψεως τοῦ ἔργου του, θὰ δοθῇ καὶ ἀδρομερῆς ἐκθεσις τῶν βασικῶν ἱστορικῶν γεγονότων τοῦ β' ἡμίσεος τοῦ Ε' π.Χ. αἰῶνος, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία, ἐκ τῶν «Ἱστοριῶν» τοῦ Θουκυδίδου, τοῦ Α' Βιβλίου (πλὴν τῶν

παραγράφων 1—23) ἢ τῶν ἐνοτήτων τῶν ἀναφερομένων εἰς: τὰς ἀφορμὰς τοῦ πολέμου (βιβλ. Α' παρ. 56—88), τὰ περὶ τὴν Πλάταιαν (βιβλ. Β' παρ. 1—6, 71—78, βιβλ. Γ' παρ. 20—24, 52—68), τὸν λαμὸν καὶ τὸ τέλος τοῦ Περικλέους (βιβλ. Β' παρ. 47—65), τὰ περὶ τὴν Πύλον (βιβλ. Ε' παρ. 1—41).

2. **Ξενοφῶντος** «Ἀπομνημονεύματα» ἢ «Οἰκονομικός»: (β' δίμηνον ὥραι 2). Μετὰ στοιχειώδη ἐκθεσιν τῶν βασικῶν τάσεων τῆς Φιλοσοφίας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν φιλοσόφων τῆς Ἰωνίας μέχρι τῶν μέσων τοῦ Ε' π. Χ. αἰῶνος καὶ σύντομον εἰσαγωγὴν γενικῶς εἰς τὰ «σωκρατικά» ἔργα τοῦ Ξενοφῶντος, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα ἀποσπασμάτων ἐκ τῶν «Ἀπομνημονευμάτων» ἢ τοῦ «Οἰκονομικοῦ», ἐκείνων, κατὰ προτίμησιν, τὰ ὁποῖα ἐξαιροῦν τὴν ἡθικὴν προσωπικότητα τοῦ Σωκράτους.

Β. Κατὰ τὰ δύο τελευταῖα δίμηνα, ἤτοι ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Φεβρουαρίου μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους, θὰ διδασθῶν:

1. **Πλάτωνος** «Κρίτων» καὶ «Φαίδων»: (γ' δίμηνον ὥραι 3). Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦ Πλάτωνος, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα τοῦ «Κρίτωνος», ὡς καὶ τῶν πρώτων (1—8) καὶ τελευταίων (64—67) κεφαλαίων τοῦ «Φαίδωνος».

2. **Εὐριπίδου** «Ἰφιγένεια ἢ ἐν Ταύροις» ἢ «Ἰφιγένεια ἢ ἐν Αὐλίδι»: (δ' δίμηνον ὥραι 3). Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὸ δράμα, τὰ εἶδη αὐτοῦ καὶ τὰ βασικά ἐξωτερικὰ χαρακτηριστικά του, σκιαγράφησιν τῶν τριῶν τραγικῶν καὶ εἰδικότερον τοῦ Εὐριπίδου, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα μιᾶς τῶν ὡς ἄνω ἀναγεγραφομένων τραγωδιῶν.

Ὡς πρὸς τὸν τρόπον διδασκαλίας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας, ἰσχύουσιν τὰ διὰ τὴν Α' καὶ Β' τάξιν ἀναγερόμενα.

Ἄρθρον 6.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Α. Γλωσσικὴ διδασκαλία (ὥρα 1).

1. **Γραμματικὴ**: Μετὰ σύντομον ἐπανάληψιν τῶν ἐν τῇ Β' τάξει ἐκ τῆς Γραμματικῆς τῆς ἀπλῆς Καθαρευούσης διδασκέντων καὶ μὴ ἐμπεδωθέντων στοιχείων, συστηματικὴ διδασκαλία τοῦ ἐτυμολογικοῦ αὐτῆς μέρους καὶ ἐμπέδωσις αὐτοῦ διὰ πολλῶν εἰδικῶν καὶ καταλλήλων ἀσκήσεων ὡς καὶ συγῶν παραλληλισμῶν πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς Δημοτικῆς.

2. **Συντακτικόν**: Μετὰ σύντομον ἐπανάληψιν τῶν ἐν τῇ Β' τάξει ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ τῆς ἀπλῆς Καθαρευούσης διδασκέντων καὶ μὴ ἐμπεδωθέντων στοιχείων, συστηματικὴ διδασκαλία τοῦ περὶ σχημάτων τοῦ λόγου κεφαλαίου ἐν συγκε-

τισμῶ πάντοτε πρὸς τὰ ἐν τῷ Συντακτικῷ τῆς Δημοτικῆς διδαχθέντα.

Ἡ διδασκαλία Γραμματικῆς καὶ Συντακτικῆς συμπληροῦται ἀφ' ἐνὸς διὰ τῆς στοιχειώδους ἱστορικῆς ἐρμηνείας ἐνίων θεμελιωδῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων, πρὸς βαθυτέραν διείσδυσιν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς γλώσσης, καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ συγχῶν καὶ καταλλήλων γραπτῶν ἀσκήσεων, πρακτικοῦ κυρίως περιεχομένου, πρὸς ἐμπέδωσιν τόσοσιν τῆς γλωσσικῆς ὁμοιομορφίας, ὅσων καὶ βασικῶν τινων στοιχείων, ὡς ἡ διάκρισις τῶν παραγράφων, ἡ ὀρθὴ στίξις, οἱ βασικοὶ ὀρθογραφικοὶ κανόνες, ἡ δομὴ τῆς φράσεως κλπ.

3. Λεξιλογικαὶ ἀσκήσεις: Προφορικὴ καὶ γραπτὴ ἐξάσκησις, ὡς ἐν τῇ Α' καὶ Β' τάξει, πρὸς ἐμπλουτισμὸν τοῦ λεξιλογίου τῶν μαθητῶν, καθὼς καὶ συστηματικὴ καλλιέργεια τῆς καθαρότητος τῆς γλώσσης διὰ τῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐπισημάνσεως ἰδιωματισμῶν, ἀρχαϊσμῶν, νεολογισμῶν, ξενισμῶν, βαρβαρισμῶν, σλοικισμῶν, ἔτι δὲ καὶ χυδαίων ἰδιωτισμῶν. Πρὸς τούτοις σχηματισμὸς καὶ μελέτη οἰκογενειῶν λέξεων καὶ κατανόησις ὀρισμένων ὀρολογιῶν (τεχνικών καὶ ἐπιστημονικῶν) ἢ πολυστημάντων καὶ ἀσαφοῦς ἐννοιολογικοῦ περιεχομένου λέξεων. Νεοελληνικαὶ παροιμιακαὶ φράσεις καὶ ἐκφράσεις. Ἐθισμὸς τῶν μαθητῶν πρὸς χρῆσιν Λεξικῶν καὶ δὴ τοῦ τύπου τῶν Ὀνομαστικῶν (Ἀντιλεξικῶν, Συνωνύμων καὶ Συγγενικῶν λέξεων κ.τ.ό.).

Β. Κείμενα ἐκ τῆς Νεοελληνικῆς Γραμματείας (ὥρια 2).

Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν λογοτεχνικῶν, ἢ γνησίαν λογοτεχνικὴν ὑφὴν ἐχόντων, κειμένων ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν ἔργων, ὡς καὶ ἐν τῇ Β' τάξει, ἀνταποκρινομένων πάντοτε εἰς τὴν ἀντιληπτικὴν ἰκανότητα καὶ τὴν εὐαισθησίαν τῶν μαθητῶν καὶ ἀναφερομένων εἰς τὸν θρησκευτικόν, τὸν οἰκογενειακόν, τὸν κοινωνικόν καὶ ἐν γένει τὸν ἐθνικὸν βίον, τὴν φύσιν καὶ τὸν χώρον τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ εἰς τόπους καὶ λαοὺς, γεγονότα, πράγματα καὶ πρόσωπα καθ' οἷονδῆποτε τρόπον συνδεθέντα μὲ τὴν Ἑλλάδα ἢ κεκτημένα οἰκουμένην παραδοχὴν καὶ σημασίαν.

Τὰ κείμενα ἐν τῇ τάξει ταύτῃ εἶναι ἀντιπροσωπευτικὰ διαφόρων εἰδῶν τοῦ ποιητικοῦ καὶ πεζοῦ νεοελληνικοῦ λόγου.

Καὶ ἐνταῦθα παρέχονται κατὰ περίπτωσιν καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ σύντομοι καὶ οὐσιαστικαὶ πληροφορίαι περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου ἐκάστου ἐκ τῶν διδασκομένων συγγραφέων, γενικαὶ συμπληρωματικαὶ γνώσεις περὶ τῶν εἰδῶν τοῦ πεζοῦ καὶ τοῦ ποιητικοῦ λόγου, τῶν συνηθεστέρων καλαισθητικῶν στοιχείων, ὡς καὶ τῶν ἐπικρατεστέρων ἐν τῇ ἐθνικῇ ἡμῶν λογοτεχνίᾳ τεχνοτροπιῶν, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰς τῆς παγκοσμίου λογοτεχνίας. Ἐν τέλει πάντα τὰ βιογραφικὰ καὶ αἰσθητικὰ ταῦτα στοιχεῖα ἐντάσσονται ἐντὸς ἀδρομεροῦς διαγράμματος τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως τῆς Νεοελληνικῆς λογοτεχνίας.

Ἐκ τῆς Μετρικῆς ἀνακεφαλαίωσις καὶ ἐμπέδωσις τῶν ἐν τῇ Α' καὶ Β' τάξει διδασκόμενων, διὰ συνεχοῦς ἐφαρμογῆς καὶ ἐπαληθεύσεως αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων ποιημάτων. Εἰδικώτερον ἐν τῇ τάξει ταύτῃ διδάσκονται τὰ διάφορα συμπλέγματα στίχων, ὁ ἐλεύθερος στίχος καὶ τὰ ποιήματα σταθερᾶς μορφῆς, ὡς τὸ δίστιχον καὶ τὸ σονέττον.

Γ'. Ἐκθέσεις ἰδεῶν (ὧρα 1).

Καὶ ἐν τῇ τάξει ταύτῃ ἰσχύουσι γενικῶς τὰ διὰ τὴν Α' καὶ Β' τάξιν ἐκτεθέντα. Εἰδικώτερον ἐνταῦθα ὁ κύκλος τῶν θεμάτων πλουτίζεται καὶ διὰ τῶν κάτωδι:

α) Σύνθεσις ἀπλῶν διηγήσεων καὶ συνθετωτέρων περιγραφῶν ἐξ ἀφορμῆς ἐκδηλώσεων καὶ πράξεων ὁμαδικοῦ βίου, μετὰ ἢ καὶ ἄνευ χαρακτηρισμοῦ ἢ ἀξιολογήσεως αὐτῶν, ὡς καὶ ἐντυπώσεων ἐξ ἐπισκέψεων, ἐκδρομῶν καὶ ταξιδίων.

β) Περιλήψεις ἀναγνωσμάτων, ἀκροαμάτων καὶ θεαμάτων.

γ) Χαρακτηρισμοί, παραλληλισμοί, συγκρίσεις καὶ ἀντιθέσεις προσώπων, τόπων, ἀνθρωπίνων ἔργων καὶ πράξεων, ἰδιοτήτων κ.τ.δ.

δ) Γενικὰ θέματα πρακτικοῦ καὶ πραγματολογικοῦ περιχομένου.

ε) Ἀπλοὶ προβληματισμοί, σκέψεις καὶ κρίσεις.

στ) Μικραὶ ἐργασίαι περιγραφικαὶ ἢ καὶ στοιχειωδῶς κριτικαὶ ἐπὶ λογοτεχνικῶν ἢ ἄλλων καλλιτεχνικῆς φύσεως θεμάτων.

ζ) Συνεντεύξεις, ἀνταποκρίσεις καὶ εἰδησεογραφίαι, χρονογραφικὰ στιγμιότυπα καὶ ὑπὸ μορφῆν στοιχειώδους ρητορικοῦ γυμνάσματος σύντομοι ἀνακοινώσεις ἢ καὶ ἀπλᾶ προσφωνήσεις.

η) Ἀσκήσις περὶ τὴν σύνταξιν ἰθνησοίων καὶ πρακτικοῦ περιχομένου ἐγγράφων, ὡς καὶ ἐν τῇ Β' τάξει, ἤτοι αἰτήσεων, ἀναφορῶν, ἀπλῶν συμφωνητικῶν, παντὸς εἶδους ἐπιστολῶν, πρακτικῶν, ὑπηρεσιακῶν ἐγγράφων, ἐκθέσεων, πεπραγμένων κ.ἄ.

Παραλλήλως πρὸς τὸν γραπτὸν καλλιιεργεῖται καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ γυμναστικῇ τάξει συστηματικῶς ὁ προφορικὸς λόγος (προφορικαὶ ἐκθέσεις), εἴτε οὗτος ἐμφανίζεται ὡς μόνολογος εἴτε ὡς διάλογος.

Σημειωτέον ὅτι αἱ καθ' ὄλον τὸ σχολικὸν ἔτος γραφόμεναι ἐκθέσεις δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὀλιγώτεραι τῶν δέκα (10). Κατὰ κανόνα αὗται γράφονται ἐν τῷ σχολείῳ.

Ἄρθρον 7.

Γ Α Λ Λ Ι Κ Α

Α'. Προφορά: Ἀσκήσεις ὡς ἐν τῇ Β' τάξει. Ἐπιμονὴ εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν καὶ ρυθμικὴν ἐκφορὰν τῆς φράσεως.

Β'. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ καταλλήλου βιβλίου περιγραφῶν, διηγήσεων καὶ ποιημάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν ζωὴν τῆς πόλεως (οἰκονομικὴν, συγκοινωνιακὴν καὶ πνευματικὴν), καθὼς ἐπίσης καὶ ἀναγνωσμάτων σχετικῶν πρὸς τὴν ζωὴν, τὰ ἤδη, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν Γάλλων.

Παραλλήλως πρὸς τὰ πραγματικῶ περιεχομένου ἀναγνωσμάτα θὰ περιληφθῇ εἰς τὸ ἀναγνωστικὸν ἀριθμὸς λογοτεχνικῶν ἀναγνωσμάτων. Τὰ ἀναγνωσμάτα θέον νὰ εἶναι ἐπαγωγὰ καὶ κινουῦντα τὸ ἐνδιαφέρον τῆς παιδικῆς ψυχῆς, μεταξὺ δὲ τούτων θὰ περιλαμβάνονται καὶ περικοπαὶ συγγραφέων καὶ ἀποσπάσματα ἱστορικῶ λογοτεχνικῆς ἀξίας, δυνάμενα νὰ δώσουν εἰκόνα τῆς ζωῆς τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ, τῆς ἱστορίας του καὶ τῶν ἐπιτευγμάτων τοῦ πολιτισμοῦ του.

Γ'. Λεξιλόγιον: Τὸ λεξιλόγιον τοῦ ἀνωτέρου ὕλικου θέον νὰ περιέχη 500 τοῦλάχιστον νέας λέξεις. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωμένων νέων λέξεων καὶ τῶν ἰδιωτικῶν γαλλικῶν ἐκφράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνὶ ἐκ τῶν ποιημάτων. Κατάρτισις ὁμάδων λέξεων ἐτυμολογικῆς καὶ ἐννοιολογικῆς συγγενείας καὶ συλλογῆς γαλλισμῶν, τῶν συνηθεστέρων ἀπαντωμένων, καὶ ἐκφράσεων ἐκ τῶν λίαν συνηθῶν καὶ ἀπαραιτήτων εἰς τὴν διεξαγωγὴν συναμιλίας.

Δ'. Γραμματικὴ καὶ Συντακτικόν: Συστηματικώτερα διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς ἐν τῇ τάξει ταύτῃ. Ἐπανάληψις τῶν διδαχθέντων καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἀνωμαλοῦ τυπικοῦ. Χρῆσις τῶν χρόνων τῶν ρημάτων, ἐγκλίσεις, μεταβατικά, ἀμετάβαστα, αὐτοπαθῆ καὶ ἀπρόσωπα ῥήματα. Ἀπαρέμφατον καὶ μετοχή, ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ. Ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τῶν στοιχειωθεστέρων συντακτικῶν φαινομένων ἐν ἀντιπαροβολῇ πρὸς τὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἵνα ἀποκτήσουν οἱ μαθηταὶ ἐσοπεύσαν τῆς κατασκευῆς τῆς γλώσσης.

Ε'. Προφορικαὶ ἀσκήσεις: Ἀπόδοσις περιλήψεων ἀναγιγνωσκομένων τεμαχίων, ἄσκησις εἰς τὴν ρυθμικὴν ἐκφορὰν τοῦ λόγου, συνδιαλέξεις ἐπὶ γνωστῶν καὶ θεδιδραγμένων θεμάτων, ἀπαντήσεις εἰς τιθεμένας ἐρωτήσεις, ἀπαγγελία ποιημάτων, ἀπομνημόνευσις ἐκλεκτῶν χωρίων, ἄσματα.

ΣΤ'. Γραπτὰ ἀσκήσεις: Ἐγγράφος περιλήψις ἀναγνωσθείσης ὕλης, γυμνάσματα ἐπὶ τῆς διδαχθείσης Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ, ἔγγραφοι συνδέσεις (ἀπλαῖ) ποιητικοῦ περιεχομένου, παρηλλαγμένα ἀπόδοσις διδαχθέντος κειμένου, μεταφράσεις ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Γαλλικὸν καὶ ἀνάπαλιν.

Ἄρθρον 8.

ΑΓΓΛΙΚΑ

Α'. Προφορά: Ἄσκησις εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν τῶν φθόγγων τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης, εἰς τὸν ὀρθὸν τονισμὸν καὶ

τὴν ρυθμικὴν ἐκφορὰν τῶν προτάσεων κατὰ τὸν ἰδιαίτερον χαρακτήρα τῆς γλώσσης ταύτης.

Β'. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία: Θὰ ἀναγνωσθῶσιν ἐκ καταλλήλου βιβλίου περιγραφαί, διηγήσεις καὶ ποιήματα ἀναφερόμενα εἰς θέματα σχετικὰ πρὸς τὴν ζωὴν καὶ τὸ περιβάλλον τοῦ μαθητοῦ, τὴν φύσιν, τὰς ἐποχάς, τὴν ζωὴν τῆς πόλεως, οἰκονομικὴν, συγχοινωνιακὴν καὶ πνευματικὴν, καθὼς ἐπίσης καὶ ἀναγνώσματα ἐπαγωγὰ κινοῦντα τὸ ἐνδιαφέρον τῆς παιδικῆς ψυχῆς καὶ ἄλλα ἀναφερόμενα εἰς χαρακτηριστικὰς ἐκδηλώσεις τῆς Ἀγγλικῆς καὶ Ἀμερικανικῆς ζωῆς. Ἡ ἀνάγνωσις θὰ γίνεται γεγωνυῖα τῇ φωνῇ, χωρὶς νὰ ἀπαγορεύεται ἡ χρῆσις τῆς σιωπηρᾶς ἀναγνώσεως.

Γ'. Λεξιλόγιον: Τὸ διδακτικὸν βιβλίον θὰ κινῆται ἐντὸς περιθωρίου 1500 λέξεων, ὧν 1000 αἱ προδιδαχθεῖσαι εἰς τὰς προηγουμένας δύο τάξεις καὶ 500 νέαι ἀγνωστοί. Ἀπομνημονεύσεις τοῦ λεξιλογικοῦ θησαυροῦ δι' ἐντάξεως αὐτοῦ εἰς καταλλήλους φράσεις ἀπομνημονευόμενας. Ἀπομνημονεύσεις ἰδιωτῶν ἐκφράσεων τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ ποιημάτων. Κατάρτισις ὁμάδων λέξεων ἐτυμολογικῆς καὶ ἐννοιολογικῆς συγγενείας.

Δ'. Γραμματικὴ καὶ Συντακτικὸν: Συστηματικώτερα διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς ἐν τῇ τάξει ταύτῃ καὶ τοῦ Συντακτικοῦ καί, ὅπου τοῦτο ἐνδείκνυται, ἀντιπαράβολή πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἵνα γίνῃ σαφὴς ἡ κατάσκευη ἐκατέρας τῶν γλωσσῶν. Ἐπανάληψις τῶν διδαχθέντων καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἀνωμάλου τυπικοῦ. Χρῆσις τῶν ρημάτων εἰς ὅλους τοὺς χρόνους τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς φωνῆς, χρῆσις τῶν ἀκλίτων λέξεων καὶ ἄσκησις εἰς τὰς ἰδιωματικὰς ἐκφράσεις τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ εἰς τὰς ἰδιοτυπίας τῆς Ἀγγλικῆς συντάξεως.

Ε'. Προφορικαὶ ἀσκήσεις: Ἀπόδοσις περιλήψεων ἀναγινωσκομένων τεμαχίων, ἀσκήσις εἰς τὴν ρυθμικὴν ἐκφορὰν τοῦ λόγου, συνδιαλέξεις ἐπὶ γνωστῶν καὶ διδασγμένων θεμάτων καὶ βραχεῖαι ὁμιλίαι ἐπὶ τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ἀπαντήσεις εἰς τιθεμένας ἐρωτήσεις, ἀπαγγελίαι ποιημάτων, ἀπομνημονεύσεις ἐκλεκτῶν χωρίων καὶ ἁμάτων.

ΣΤ'. Γραπτὰ ἀσκήσεις: Πραπτὴ περίληψις ἀναγνωσθείσης ὕλης, γυμνάσματα ἐπὶ τῆς διδαχθείσης Γραμματικῆς καὶ Συντακτικοῦ, ἀπλοὶ γραπτὰ συνθέσεις ποικίλου περιεχομένου, παρηλλαγμένη ἀπόδοσις διδαχθέντος κειμένου, σύνταξις ἀπαντήσεων εἰς ἐρωτήσεις, συμπλήρωσις προτάσεων, μετατροπὴ ἀποφατικῶν εἰς καταφατικὰς, ἀνασύνθεσις μικρῶν διηγημάτων, μετατροπὴ κειμένου ποιημάτων εἰς πεζὴν ἀπόδοσιν, μεταφράσεις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικὴν, σύνταξις ἐπιστολῶν καὶ συντόμων περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐπὶ θεμάτων τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἱστορία τῶν Νεωτέρων καὶ Νεωτάτων χρόνων. Ἀπὸ τοῦ 15ου μ. Χ. αἰῶνος (διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἀπὸ τοῦ 1453) μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

Α'. Ὁ 15ος καὶ ὁ 16ος αἰὼν.

1) Πολιτικὴ, οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ κατάστασις τῆς Εὐρώπης κατὰ τὸν 15ον αἰῶνα. 2) Ἡ ἀνθρωπιστικὴ κίνησις εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ εἰς τὰς ἄλλας χώρας τῆς Εὐρώπης. 3) Αἱ μεγάλαι ἐξερευνήσεις καὶ αἱ ἀνακαλύψεις τῶν νέων χωρῶν. Συνέπειαι τῶν ἀνακαλύψεων. 4) Ἡ Ἀναγέννησις. 5) Μεταρρύθμισις καὶ Ἀντιμεταρρύθμισις. 6) Ἡ ἐνίσχυσις τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας καὶ ἡ διαμόρφωσις ἐθνικῶν κρατῶν. 7) Ὁ χαρακτήρ τῶν πολέμων τοῦ 16ου αἰῶνος. Ἡ ἀρχὴ τῆς εὐρωπαϊκῆς ἰσορροπίας. Οἱ πρῶτοι θρησκευτικοὶ πόλεμοι.

Β'. Ὁ 17ος καὶ ὁ 18ος αἰὼν.

1) Ὁ Τριακονταετὴς πόλεμος. 2) Ἡ ἀπολυταρχία εἰς τὴν Γαλλίαν μέχρι τῶν παραμονῶν τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως. 3) Ἡ πολιτικὴ ἐξέλιξις εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἡ ἐδραίωσις τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ καθεστώτος. 4) Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἱστορίας τῆς Κεντρικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Εὐρώπης μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 18ου αἰῶνος. 5) Τὰ ἀποικιακὰ κράτη. Ἡ ἀνεξαρτησία τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. 6) Πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἀνάπτυξις κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα. 7) Τὸ κίνημα τοῦ Διαφωτισμοῦ. Ἡ Γαλλικὴ ἐπανάστασις. 8) Ἡ ἐποχὴ τοῦ Ναπολέοντος. Τὸ συνέδριον τῆς Βιέννης καὶ ἡ ἰδρυσις τῆς Ἱερᾶς Συμμαχίας.

Γ. Ἡ ἐποχὴ τῆς Τουρκοκρατίας ἐν Ἑλλάδι (15ος — 19ος αἰὼν).

1) Ἡ σημασία τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ τὴν Ἀνατολήν καὶ διὰ τὴν Δύσιν. 2) Τουρκοκαὶ κατακτήσεις μέχρι καὶ τοῦ 17ου αἰῶνος. 3) Ὁ Ἑλληνισμὸς μέχρι τοῦ 17ου αἰῶνος: α) ἄμεσοι συνέπειαι τῆς κατακτήσεως· β) παράγοντες διατηρήσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ (ὁ θεσμὸς τῆς αὐτοδιοικήσεως, ἡ Ἐκκλησία)· γ) οἰκονομικὴ καὶ πνευματικὴ κατάστασις τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ· δ) στρατιωτικὴ ὀργάνωσις. 4) Ἡ Τουρκία κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα. 5) Ὁ Ἑλληνισμὸς κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα: α) οἰκονομικὴ καὶ πνευματικὴ ἀνάπτυξις· β) ἡ ἰδέα τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Διαφωτισμὸς· γ) ἐπαναστατικαὶ ἐνέργειαι. Αἱ Ἐταιρεῖαι καὶ κυρίως ἡ Φιλική.

Δ. Ἡ Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις καὶ ἡ δημιουργία Ἑλληνικοῦ Κράτους.

1) Τὸ εὐρωπαϊκὸν κλίμα. Αἱ δυνατότητες τῶν Ἑλλήνων. Ἡ κατάστασις τῆς Τουρκίας. 2) Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπαναστά-

σεως και τὰ κυριώτερα γεγονότα μέχρι τοῦ 1824. 3) Ἡ πολιτική κατάσταση και ἡ ὀργάνωσις τῶν Ἑλλήνων. Ἐμφύλιος πόλεμος και συνέπειαι αὐτοῦ. 4) Ἡ Ἑλληνική ἐπανάστασις και ἡ διεθνὴς πολιτική μέχρι τοῦ 1824. 5) Τὰ πολεμικά γεγονότα μέχρι τοῦ τέλους τῆς ἐπαναστάσεως. 6) Ἡ διεθνὴς πολιτική κατὰ τὸ 1824 και αἱ συνθήκαι διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος. 7) Τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος. Καποδίστριας.

Ε. Ἡ Εὐρώπη και ὁ Κόσμος ἀπὸ τοῦ Συνεδρίου τῆς Βιέννης μέχρι τοῦ Α' παγκοσμίου πολέμου.

1) Ἐθνικά και φιλελεύθερα κινήματα. Αἱ παράλληλοι ἐπαναστάσεις τοῦ 1820, τοῦ '30 και '48. 2) Ἡ βιομηχανική ἐπανάστασις και αἱ οἰκονομικοτεχνικαὶ τῆς συνέπειαι. 3) Ἡ Εὐρώπη ἀπὸ τοῦ 1870 μέχρι τοῦ Α' παγκοσμίου πολέμου. Ὁ Γαλλογερμανικὸς πόλεμος ἢ ἔνωσις τῆς Ἰταλίας ἢ ἔνωσις τῆς Γερμανίας. 4) Ἀποικιακὴ ἐπέκτασις. Ἀνταγωνισμὸς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων. 5) Γράμματα, ἐπιστῆμαι, τέχναι κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα.

ΣΤ'. Ἡ Ἑλληνική ἱστορία ἀπὸ τοῦ Ὁθωνος μέχρι τοῦ Α' παγκοσμίου πολέμου.

1) Ὁθων. Ὁργάνωσις τοῦ Κράτους ἐπὶ τῆς Ἀντιβασιλείας. Προβλήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Διοίκησις τοῦ Ὁθωνος. Τὰ κυριώτερα γεγονότα τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὁθωνος (ἢ ἐπανάστασις τῆς 3ης Σεπτεμβρίου, ὁ Κριμαϊκὸς πόλεμος και τὸ Ἀνατολικὸν ζήτημα). Αἷτια ἐξώσεως τοῦ Ὁθωνος.

2) Γεώργιος ὁ Α' και τὰ κυριώτερα γεγονότα τῆς βασιλείας του. 3) Ὁ Ρωσοτουρκικὸς πόλεμος. 4) Ὁ Μακεδονικὸς ἄγων. 5) Ἡ ἐπανάστασις τῶν Νεοτούρκων. 6) Ἡ ἐπανάστασις εἰς τὸ Γουδί. 7) Ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος. Οἱ Βαλκανικοὶ Πόλεμοι. 8) Πνευματικὴ και καλλιτεχνικὴ ἀνάπτυξις τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα.

Ζ. Ὁ Α' παγκόσμιος πόλεμος και ἡ ἐποχὴ τοῦ μεσοπολέμου.

1) Αἷτια—φάσεις. 2) Ἡ Ρωσικὴ ἐπανάστασις. 3) Ἡ Ἑλλάς κατὰ τὸν πόλεμον. 4) Αἱ συνθήκαι τοῦ πολέμου και ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν. 5) Ἡ ἐποχὴ τοῦ μεσοπολέμου: α) τὰ σπουδαιότερα διεθνῆ γεγονότα και προβλήματα β) τὰ σπουδαιότερα γεγονότα και προβλήματα τῆς Ἑλλάδος (ἢ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ και αἱ συνέπειαι τῆς διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἢ ἐσωτερικὴ κατάσταση κλπ.).

Η. Ὁ Β' παγκόσμιος πόλεμος και ὁ σύγχρονος κόσμος.

1) Αἷτια—φάσεις. 2) Ἡ Ἑλλάς κατὰ τὸν πόλεμον.

3) Ὁ μεταπολεμικὸς κόσμος: α) Διεθνῆ μεταπολεμικά γεγονότα και προβλήματα: Ὁ Ο.Η.Ε. και οἱ λοιποὶ μεταπολεμικοὶ διεθνεῖς ὀργανισμοί. Ὁ ἀνταγωνισμὸς τοῦ Ἀνατο-

λικού και του Δυτικού κόσμου. Ἀπελευθερωτικὰ κινήματα και δημιουργία νέων κρατῶν. β) Σύγχρονα ἑλληνικά προβλήματα και γεγονότα. Ἡ ἐσωτερική κατάσταση. Τὸ ἐθνικὸν θέμα τῆς Κύπρου και τῆς Βορείου Ἡπείρου. Τὸ πρόβλημα τῶν βιομηχανικῶν δυνατοτήτων τοῦ τόπου. Τὸ ἐργατικὸν ζήτημα και ἡ ἀστυφιλία. Τὸ μεταναστευτικὸν πρόβλημα. Οἱ Ἕλληνες τῆς διασποράς. γ) Παγκόσμια πνευματικά και τεχνικά ἐπιτεύγματα κατὰ τὸν 20ὸν αἰῶνα. Ἡ Ἑλληνική πνευματική και τεχνική πρόοδος.

Ἄρθρον 10.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Α' Ἀλγεβρα:

Μονώνυμα με μίαν μεταβλητὴν και πράξεις με αὐτά. Πολυώνυμα με μίαν μεταβλητὴν και πράξεις με αὐτά. Μετασχηματισμὸς μερικῶν τριωνύμων 2ου βαθμοῦ εἰς γινόμενα πρωτοβαθμίων παραγόντων. Πολυώνυμα με δύο ἢ τρεῖς μεταβλητάς. Πρωτοβάθμιος ἐξίσωσις με δύο ἀγνώστους. Σύστημα δύο πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων με δύο ἀγνώστους: γραφική και ἀριθμητική ἐπίλυσις του. Σύστημα τριῶν πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων με τρεῖς ἀγνώστους. Προβλήματα ποῦ λύνονται με τὴν βοήθειαν συστημάτων πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων. Πρωτοβάθμιος ἀνίσωσις με δύο ἀγνώστους. Ἡ τετραγωνική συνάρτησις $\chi - \chi^2$ και αἱ ἀντίστροφὸί της. Ἐξίσωσις 2ου βαθμοῦ με ἓνα ἀγνώστον: ἀριθμητική και γραφική ἐπίλυσις της. Ἀκολουθία ἀριθμῶν. Ἀριθμητική πρόοδος. Ἄθροισμα τῶν n πρώτων ὄρων ἀριθμητικῆς προόδου. Παρεμβολὴ ὄρων. Γεωμετρική πρόοδος. Ἄθροισμα τῶν n πρώτων ὄρων γεωμετρικῆς προόδου. Παρεμβολὴ ὄρων. Ἡ ἔννοια τοῦ λογαρίθμου θετικοῦ ἀριθμοῦ.

Β. Γεωμετρία εἰς τὸν χωρὸν (Στερεωμετρία):

Εὐθεῖαι, ἐπίπεδα και σχετικαὶ θέσεις των. Γωνία δύο ἀσυμβάτων εὐθειῶν. Ὀρθογωνιότης δύο διευθύνσεων. Ἐπίπεδα κάθετα (μεταξὺ των). Διέδροι γωνία. Συμμετρία πρὸς σημείον, πρὸς εὐθεῖαν, πρὸς ἐπίπεδον. Διανύσματα εἰς τὸν χωρὸν. Πράξεις με διανύσματα (πρόσθεσις και ἀφαίρεσις, πολλαπλασιασμὸς διανύματος με σχετικὸν ἀριθμὸν). Οἱ γεωμετρικοὶ μετασχηματισμοί: παράλληλος μετατόπισις, στροφή, περὶ ἄξονα, ὁμοθεσία. Σχῆμα ὅμοιον πρὸς ἄλλο. Ἐμβαδὸν ἐπιφανείας πρίσματος, κανονικῆς πυραμίδος, ὀρθοῦ κυκλικοῦ κυλίνδρου και κώνου, σφαίρας. Σχέσις μεταξὺ τῶν ἐπιφανειῶν δύο ὁμοίων στερεῶν. Ὅγκος πρίσματος, πυραμίδος, ὀρθοῦ κυκλικοῦ κυλίνδρου και κώνου, σφαίρας. Σχέσεις μεταξὺ τῶν ὀγκῶν δύο ὁμοίων στερεῶν.

Γ. Τριγωνομετρία:

Ἐφαπτομένη ὀξείας γωνίας. Ἡμίτονον και συνῆμιτονον ὀξείας γωνίας. Ἀπλάι ἐφαρμογαί.

Δ. Πιθανότητες:

Βασικαὶ ἔννοιαι: Τυχαῖοι πειραματισμοί. Πεπερασμένος δειγματικὸς χώρος. Ὁ ἐμπειρικὸς νόμος τῆς σταθερότητος τῶν συγνοτήτων. Ὁρισμοὶ τῆς πιθανότητος. Ὑπολογισμὸς πιθανοτήτων: Κανὼν τῆς προσθέσεως τῶν πιθανοτήτων διὰ γεγονότα ἀμοιβαίως ἀποκλειόμενα. Πιθανότητες μὲ συνθήκην καὶ κανὼν τοῦ πολλαπλασιασμοῦ. Ἀνεξάρτητα γεγονότα.

Ε. Περιγραφικὴ Στατιστικὴ:

Βασικαὶ ἔννοιαι. Ἐπεξεργασία στατιστικῶν δεδομένων καὶ παρουσιάσις αὐτῶν διὰ πινάκων. Παρουσιάσις στατιστικῶν δεδομένων διὰ γραφικῶν παραστάσεων. Κεντρικαὶ τιμαί. Διασπορά. Τὸ διάγραμμα διασπορᾶς καὶ ἡ ἔννοια τῆς συσχετίσεως.

Ἄρθρον 11.

ΦΥΣΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ

Α'. ΦΥΣΙΚΗ — ΧΗΜΕΙΑ

1. Φυσικὴ (ὥραι 2):

Ἐννοια τοῦ ἔργου: Ἔργον κινητηρίου καὶ ἀνδισταμένης δυνάμεως. Μονάδες ἔργου. Ἐννοια τῆς ἰσχύος. Μονάδες ἰσχύος. Ἐννοια τῆς ἐνεργείας. Μονάδες. Ἐνέργεια μηχανικὴ καὶ θερμικὴ. Μετατροπὴ τῆς μηχανικῆς ἐνεργείας εἰς θερμικὴν. Τριβή. Μηχανικὸν ἰσοδύναμον τῆς θερμίδος. Διατήρησις τῆς ἐνεργείας. Ἀπόδοσις ἀπλῆς μηχανῆς. Μετατροπὴ τῆς θερμικῆς ἐνεργείας εἰς μηχανικὴν. Μηχαναὶ ἐσωτερικῆς καύσεως. Πύραυλοι. Ἀπόδοσις θερμομηχανῆς.

Ἡλεκτρισμὸς - Μαγνητισμὸς:

Σύστασις τῆς ὕλης (μόρια, ἄτομα). Συστατικὰ τοῦ ἀτόμου. Ἡλεκτρικὸν ρεῦμα. Φορά. Ἀποτελέσματα τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος. Ἀγωγὰ καὶ μονωτικὰ σώματα.

Ἡλεκτρόλυσις. Ἴοντα, θεωρία ἰόντων, δευτερεύουσαι χημικαὶ ἀντιδράσεις· νόμοι Faraday καὶ ἐφαρμογαί. Ποσότης ἡλεκτρισμοῦ. Μονὰς Coulomb. Ἐντάσις ἡλεκτρικοῦ ρεύματος. Μονὰς Ampère. Θερμότης παραγομένη εἰς ἀγωγὸν διαρρεόμενον ὑπὸ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος. Ἀντίστασις ἀγωγῶ. Μονὰς Ohm. Ἴσχυς ἡλεκτρικοῦ ρεύματος. Μονὰς Watt Διαφορὰ δυναμικοῦ. Μονὰς Volt. Πρακτικὴ μέτρησις τῆς διαφορᾶς τοῦ δυναμικοῦ· βολτόμετρον. Νόμος τοῦ Ohm· μέτρησις τῆς ἀντιστάσεως. Ἐφαρμογαὶ τοῦ νόμου τοῦ Joule. Πειραματικὴ μέτρησις τῆς ἀντιστάσεως ἀγωγῶ. Σύνδεσις ἀντιστάσεων. Ἡλεκτρικαὶ πηγαί. Ἴσχυς ἡλεκτρικῆς γεννητρίας. Ἡλεκτρεγερτικὴ δύναμις. Συσσωρευταί.

Μαγνήται, μαγνητική πυξίς. Ἀλληλεπίδρασις τῶν πόλων. Μαγνητικά φάσματα. Πεδίον μαγνήτου, μαγνητικόν πεδίον εὐδυσγράμμου ρεύματος καὶ σωληνοειδοῦς.

Ἡλεκτρομαγνήται. Ἐφαρμογαὶ τῶν ἠλεκτρομαγνητῶν. Ἀμοιβαία ἐπίδρασις ἠλεκτρικοῦ ρεύματος καὶ μαγνήτου. Ἡλεκτρομαγνητικὴ δύναμις. Ἡλεκτροκινητῆρες.

Στοιχεῖα μηχανικῆς:

Κίνησις εὐθύγραμμος (ἰσοταχῆς, ἀνισοταχῆς καὶ ὀμαλῶς μεταβαλλομένη· ἐλευθέρα πτώσις). Ἀρχὴ τῆς ἀδρανείας. Θεμελιώδης ἀρχὴ τῆς δυναμικῆς. Κίνησις κυκλικὴ ὀμαλή. Κεντρομόλος δύναμις καὶ φυγόκεντρος ἀντίδρασις. Ἄπλοῦν ἐκκρεμές. Παγκόσμιος ἔλξις. Κίνησις τῶν πλανητῶν περὶ τὸν Ἥλιον. Τεχνητοὶ δορυφόροι.

Ὀπτικῆ:

Εὐθύγραμμος διάδοσις καὶ ταχύτης τοῦ φωτός. Ἀνάκλασις τοῦ φωτός καὶ σχηματισμὸς εἰδώλων εἰς τὰ κάτοπτρα (ἐπίπεδα, κοίλα καὶ κυρτά). Διάθλασις τοῦ φωτός. Σπουδὴ τοῦ φαινομένου. Ἐφαρμογαὶ εἰς τὸ πρῖσμα καὶ τοὺς φακοὺς. Ἀνάλυσις τοῦ φωτός. Χρῶμα τῶν σωμάτων. Ἐντασις φωτεινῆς πηγῆς. Φωτισμὸς ἐπιφανείας. Μεταβολὴ τοῦ φωτισμοῦ μετὰ τῆς ἀποστάσεως.

Ἀκουστικῆ:

Παραγωγὴ καὶ διάδοσις τοῦ ἤχου. Ἀνάκλασις τοῦ ἤχου. Γνωρίσματα τῶν μουσικῶν ἤχων. Χορδαὶ καὶ ἠχητικοὶ σωληθνες. Μουσικὴ κλίμαξ.

2. Χημεία: (ὄρα 1).

Ἄλατα: Χλωριούχον νάτριον. Νιτρικόν νάτριον. Θεϊκόν ἀμμώνιον. Φωσφορικὰ ἄλατα ἀσβεστίου.

Μέταλλα: Ἰδιότητες τῶν μετάλλων. Κράματα. Σίδηρος καὶ κράματα αὐτοῦ. Χαλκός. Μόλυβδος. Ψευδάργυρος. Βωξίτις. Ἀργίλιον.

Χημεία τοῦ ἀνδρακος: Μονοξειδίου καὶ διοξειδίου τοῦ ἀνδρακος. Χημικοὶ τύποι. Σθένος στοιχείων.

Μεδάνιον, προπάνιον, βουτάνιον. Ὅμας τοῦ μεθανίου. Ἀκετυλένιον. Βενζόλιον. Φωταέριον. Γαϊαέριον. Πετρέλαιον. Παράγωγα τοῦ πετρελαίου. Οἰκονομικὴ σπουδαιότης τοῦ πετρελαίου. Πλαστικαὶ ὕλαι. Πολυαιθυλένιον. Χλωριούχον πολυβινύλιον. Νάυλον. Συνθετικὸν καὶ φυσικὸν καουτσούκ.

Σάκχαρα. Ζυμώσεις καὶ φυράματα. Οἶνος. Οἶνοπνεύματα. Λίπη—ἐλαία. Σάπωνες.

Β'. ΒΙΟΛΟΓΙΑ (ὄρα 1)

Τὸ κύτταρον ὡς μονὰς τῆς ζωῆς. Συστατικά τοῦ κυττάρου, πολλαπλασιασμὸς αὐτοῦ. Μονοκύτταροι καὶ πολυκύτταροι ὄργανισμοί. Καταμερισμὸς τοῦ φυσιολογικοῦ ἔργου. Σύστασις τῶν

ζώντων οργανισμῶν (τὰ βασικώτερα βιογενετικά στοιχεία). Αἱ τροφαὶ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων. Κατηγορίαι τῶν θρεπτικῶν οὐσιῶν καὶ διταμίαι. Προέλευσις καὶ χρησιμοποίησις τῶν οργανικῶν οὐσιῶν. Αἱ κυριώτεραι λειτουργίαι τῶν φυτικῶν οργανισμῶν (πρόσληψις θρεπτικῶν στοιχείων, κυκλοφορία τούτων, διαπνοή, φωτοσύνθεσις διὰ τῆς χλωροφύλλης, σχηματισμὸς τῶν ὑδατανθράκων καὶ τῶν πρωτεϊνῶν). Αἱ κυριώτεραι λειτουργίαι τῶν ζωϊκῶν οργανισμῶν (πέψις, κυκλοφορία, ἀναπνοή, μεταβολισμὸς). Ἡ λειτουργία τοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ τῶν ἀδένων ἔσω ἐκκρίσεως. Σύγκρισις μεταξὺ ζωϊκοῦ καὶ φυτικοῦ οργανισμοῦ καὶ εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὰς φυσολογικὰς λειτουργίας των. Ὁ κύκλος τοῦ ἀνθράκος. Ὁ κύκλος τοῦ ἀζώτου. Συνῆλξις ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ (ἐσωτερικαὶ καὶ ἐξωτερικαί). Ἐρεθιστικότης. Κινήσεις τῶν οργανισμῶν καὶ μερῶν αὐτῶν, ἐξαρτώμεναι ἐκ τῶν παραγόντων τοῦ περιβάλλοντος. Πολλαπλασιασμὸς τῶν οργανισμῶν (ἀγενεὴς καὶ ἐγγενεὴς). Κληρονομικότης καὶ νόμοι αὐτῆς. Περιπτώσεις κληρονομουμένων ιδιοτήτων. Αἱ μεταλλάξεις. Ἡ παραγωγή νέων ποικιλιῶν Ἐφαρμογαὶ τῶν πορισμάτων τῆς Βιολογίας εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ζωϊκῶν καὶ φυτικῶν οργανισμῶν.

Ἄρθρον 12.

Γ Ε Ω Γ Ρ Α Φ Ι Α (ὥραι 2).

Η ΕΛΛΑΣ

A. Εἰσαγωγή :

Ἡ Ἑλλάς ἐν τῇ Βαλκανικῇ καὶ ἐν τῷ Κόσμῳ. Γεωλογικὴ ἐξέλιξις καὶ διαμόρφωσις τῶν Ἑλληνικῶν Χωρῶν. Κλίμα καὶ οἰκίαις τῆς Ἑλλάδος.

B. Φυσικὴ Γεωγραφία :

Ἡ μορφολογία, τὸ κλίμα, τὰ ὕδατα, ἡ χλωρὴ καὶ ἡ πανὴς τῆς Ἑλλάδος εἰς γενικὰς γραμμάς. Διάκρισις τῆς Ἑλλάδος εἰς μεγάλας καὶ μικρὰς φυσικὰς περιοχάς. Λεπτομερὴς ἐξέτασις πάντων τῶν γεωγραφικῶν στοιχείων ἐκάστης περιοχῆς ἐν συσχετισμῷ πρὸς ἄλληλα.

Γ. Πολιτικὴ Γεωγραφία :

Πληθυσμὸς (σύνθεσις, πυκνότης καὶ κατανομή τρέπαι ζωῆς τοῦ ἀγροτικοῦ καὶ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ· ἐσωτερικὴ μετακίνησις καὶ μετανάστευσις). Πολίτευμα. Διοίκησις καὶ διοικητικὴ διαίρεσις. Θρησκεία. Παιδεία. Πνευματικὸς καὶ τεχνικὸς πολιτισμὸς.

Δ. Οἰκονομικὴ Γεωγραφία :

Συντελεσταὶ Ἑθνικῆς παραγωγῆς: α) πρωτογενοῦς (γεωργία, κτηνοτροφία, θασοκομία καὶ ἀλιεία)· β) δευτερο-

γενοῦς (μεταλλεῖα - ὀρυχεῖα - λατομεῖα - ἄλυκαί, οἰκοτεχνία, βιοτεχνία, βιομηχανία, ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια καὶ οἰκοδομικαὶ κατασκευαί)· καὶ γ) τριτογενοῦς (μεταφοραὶ καὶ ἐπικοινωνία, ναυτιλία, ἐσωτερικὸν ἐμπόριον, ἐξωτερικὸν ἐμπόριον μὲ τὰς Χώρας τῆς Εὐρώπης καὶ δὴ τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς καὶ μὲ τὸν λοιπὸν Κόσμον, Τουρισμός). Ἐπίδρασις τῆς Παιδείας εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Χώρας. Συμβολὴ τοῦ ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ εἰς τὴν Ἑθνικὴν Οἰκονομίαν.

Ε. Ἐξω Ἑλληνισμός :

Κύπρος. Ἀλύτρωτος Ἑλληνισμός. Ἀπόδημος Ἑλληνισμός καὶ ὀργάνωσις αὐτοῦ.

Ἄρθρον 13.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ

(Α' ἐξάμ. ὥραι 2 — Β' ἐξάμ. ὥραι 1)

α) Σκοπός :

Τὸ μάθημα τοῦτο ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ εἰσαγάγῃ τὸν νέον εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνικὴν ζωὴν καὶ εἰδικώτερον νὰ παράσχῃ τὴν θυνατότητα ὅπως :

α) Μελετηθοῦν μὲ τὰ ἀνάλογα πρὸς τὴν ἡλικίαν τοῦ μαθητοῦ μέσα καὶ μεθόδους αἱ κυριώτεραι μορφαὶ ὀργανώσεως τῆς συγχρόνου κοινωνίας.

β) Καταστῆ κατανοητὴ ἡ ἀμοιβαία ἐπίδρασις τῶν κυριωτέρων γεγονότων τῆς συγχρόνου κοινωνικῆς ζωῆς καὶ ἀντιμετωπισθῇ ἡ προσαρμογὴ πρὸς τὰς συνθήκας τοῦ περιβάλλοντος.

γ) Καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια διὰ τὴν κατάρτισιν ὑπευδύνων καὶ ἀλληλεγγύων πολιτῶν, εἰς τρόπον ὥστε ὁ καθείς, σεβόμενος τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἄλλου, νὰ ἐξυψουται εἰς μίαν πλήρη κοινωνικὴν ζωὴν καὶ νὰ συμβάλλῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῆς κοινωνίας εἰς τὴν ὁποίαν ζῆ.

β) Διακτέα Ὑλη :

Α. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ σχολικοῦ ἔτους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

1. Ἡ Κοινότης ἢ ὁ Δῆμος :

α) Γεωγραφικὴ, δημογραφικὴ καὶ ἱστορικὴ μελέτη τῆς Κοινότητος ἢ τοῦ Δήμου ὅπου ζοῦν οἱ μαθηταὶ (ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ ἀντίστοιχον μάθημα τῆς Γεωγραφίας καὶ τῆς Ἱστορίας).

β) Διοικητικὴ ὀργάνωσις τῆς Κοινότητος ἢ τοῦ Δήμου: Κοινοτικὸν Συμβούλιον, Δήμαρχος.

γ) Κοινοτικαὶ ἢ δημοτικαὶ ὑπηρεσίαι: ὕδρευσις, δημοσία

ύγεία, θρόνοι, κοινοτικά ή δημοτικά έργα, κοινοτικά ή δημοτικά επιχειρήσεις.

δ) Σύγκρισις μεταξύ Κοινότητος και Δήμου.

ε) Η Κοινότης ως πρώτη βαθμὶς τῆς πολιτικῆς και διοικητικῆς ὀργανώσεως τῆς χώρας.

2. Ὁ Νομός:

α) Γεωγραφική, δημογραφική και ιστορική μελέτη τοῦ νομοῦ και τοῦ γεωγραφικοῦ διαμερίσματος ὅπου ζοῦν οἱ μαθηταί (ἐν συνδυασμῷ μετὰ τὸ ἀντίστοιχον μάθημα τῆς Γεωγραφίας και τῆς Ἱστορίας).

β) Διοικητικὴ ὀργάνωσις τοῦ Νομοῦ: ὁ Νομάρχης, τὸ Νομαρχιακὸν Συμβούλιον.

γ) Διοικητικαὶ ὑπηρεσίαι τοῦ νομοῦ: Ἡ ἐκπαίδευσις, αἱ γεωργικαὶ ὑπηρεσίαι, αἱ δημόσιαι οἰκονομικαὶ ὑπηρεσίαι, τὰ δημόσια ἔργα, αἱ ὑπηρεσίαι ἀπασχολήσεως κλπ.

δ) Νομός: τοπικὴ διοικητικὴ ἀρχή. Κοινότης—Δῆμος: Νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

3. Οἰκονομική και Κοινωνική ἔργανωσις:

(Κοινότης—Δῆμος—Νομός)

α) Πῶς προμηθεύεται τὸ χωρίον ἢ ἡ πόλις τὰ διάφορα τρόφιμα και λοιπὰ εἶδη καταναλώσεως.

β) Ποῖαι εἶναι αἱ κυριώτεραι ἰδιωτικά, συνεταιριστικά και δημόσια επιχειρήσεις.

γ) Ποῖα εἶναι τὰ μέσα συγκοινωνιῶν και μεταφορῶν.

δ) Πῶς λειτουργοῦν αἱ ὑπηρεσίαι δημοσίας ὑγιεινῆς και κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως.

ε) Πῶς λειτουργοῦν αἱ στατιστικαὶ ὑπηρεσίαι. Ποῖα ἡ χρησιμότης αὐτῶν.

στ) Ποῖαι εἶναι αἱ κυριώτεραι ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις.

ζ) Ποῖα εἶναι ἡ σπουδαιότης τῆς παραγωγικῆς ἀποταμιεύσεως.

Β. Ἀπο τῶν ἀρχῶν Ἰανουαρίου μέχρι τέλους σχολικοῦ ἔτους.

Βασικὰ στοιχεῖα τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος:

1. α) Γενικαὶ ἀρχαί: Τὰ δικαιώματα και αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ πολίτου· ἡ ἀνθρωπίνη ἀξιοπρέπεια· ἡ δικαιοσύνη και ἡ ἀλληλεγγύη· ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς ἐργασίας ὑφ' οἰανδήποτε μορφήν· τὰ κυριώτερα καθήκοντα ἔναντι τῆς οἰκογενειακῆς και κοινωνικῆς ζωῆς· ὁ σεβασμὸς τῆς ἰδιωτικῆς και τῆς δημοσίας περιουσίας· τὰ καθήκοντα πρὸς τὴν Πατρίδα· τὸ δικαίωμα εἰς τὴν μόρφωσιν.

β) Οί μεγάλοι σταθμοὶ ἐξελίξεως τῆς ἐλευθερίας: Κλασικὴ ἀρχαιότης. Habeas Corpus. Ἡ ἀμερικανικὴ διακήρυξις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ Διακήρυξις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου τῆς Γαλλικῆς ἐπανάστασεως. Ἡ Οἰκουμενικὴ Διακήρυξις τῶν Δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου τὸ 1948.

γ) Ἀσκησις τῆς ἐλευθερίας: Πολιτικὴ ἐλευθερία, ἐλευθερία τοῦ τύπου, ἐλευθερία συνδικαλιστικὴ κλπ.

δ) Στέρησις τῆς ἐλευθερίας. Τὸ ὁλοκληρωτικὸν κράτος.

2. α) Πολιτεία—Πολίτευμα. Εἶδη πολιτευμάτων. Σύνταγμα (Ἀρχαὶ καὶ ρόλος ἐνὸς Συντάγματος).

β) Σύντομος συνταγματικὴ ἱστορία τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

γ) Τὸ ἰσχύον Σύνταγμα: Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία. Ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Κυβέρνησις. Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία. Ἡ Βουλὴ. Ἡ δικαστικὴ ἐξουσία (τὰ πολιτικά, ποινικά, διοικητικά καὶ φορολογικά δικαστήρια).

3. Ὁ Ὄργανισμὸς Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ οἱ λοιποὶ διεθνεῖς Ὄργανισμοί. Τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης καὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότης.

Ἄρθρον 14.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

(Α' ἐξάμ. ὥρα 1 — Β' ἐξάμ. ὥρα 2)

α) Σκοπός:

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος εἶναι:

α) Νὰ κατατοπισθοῦν οἱ μαθηταὶ θεωρητικῶς καὶ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος, τοῦ περιεχομένου καὶ τῶν συνθηκῶν ἐργασίας τῶν συνηθεστέρων ἐπαγγελημάτων, παραλλήλως δὲ νὰ δοθῇ ἐν τῇ πράξει ἡ δυνατότης νὰ διαπιστωθοῦν αἱ τυχόν κλίσεις καὶ ἰκανότητες αὐτῶν πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ σχολικοῦ καὶ ἐπαγγελματικοῦ των προσανατολισμοῦ.

β) Νὰ ἀναπτύξουν οἱ μαθηταὶ τὰς χειροτεχνικὰς των δεξιότητας ἐν συνδυασμῶ πρὸς τὰς γενικὰς πνευματικὰς των ἰκανότητας.

γ) Νὰ ἐκτιμήσουν τὴν χειροτεχνικὴν ἐργασίαν καὶ τὴν παράλληλον πρὸς τὴν πνευματικὴν ἐργασίαν συμβολὴν τῆς εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς κοινωνίας.

δ) Νὰ προαγάγουν τὸ πνεῦμα συνεργασίας καὶ ἀλληλεγγύης κατὰ τὰς ὁμαδικὰς ἐργασίας.

β) Διδακτέα ὕλη:

Α. Ἐπαγγελματικὴ ἐνημέρωσις (Α' ἐξάμ. ὥρα 1 — Β' ἐξάμ. ὥρα 1) 2 ἑβδομαδιαίως).

1. Σημασία τῆς ἐργασίας. Εἶδη καὶ κατηγορίαι ἐπαγγε-
μάτων. Κατανομή τῶν κατηγοριῶν τῶν ἐπαγγελημάτων βάσει
στατιστικῶν στοιχείων. Περιγραφή κατηγοριῶν τινῶν ἐπαγ-
γελημάτων (γεωργικῶν, βιομηχανικῶν καὶ ὑπηρεσιῶν) καὶ προ-
βλεπομένη ἐξέλιξις αὐτῶν. Πληροφορία περὶ τῶν βαθμίδων
καὶ μορφῶν τῆς μεταγυμνασιακῆς, ἰδίως τῆς ἐπαγγεληματικῆς,
ἐκπαιδευσεως. Ἀνάλυσις καὶ μελέτη ἐπαγγεληματος. Βασικοὶ
παράγοντες διὰ τὴν ἐπαγγεληματικὴν προκοπὴν.

2. Κατὰ τὸ δυνατόν ὀργανώσεις: α) καταλλήλων ἐπιλιῶν
ὑπὸ ἐιδικῶν περὶ τῶν ἐπαγγελημάτων των, β) προβολῶν σχετι-
κῶν πρὸς τὰ ἐπαγγεληματα ταινιῶν καὶ γ) ἐπισκέψεων εἰς ἐ-
παγγεληματικὰς σχολὰς, ἐργοστάσια κατασκευῆς καὶ ἐπεξερ-
γασίας προϊόντων, πρότυπα κτήματα - θενδροκομεία καὶ ἐκτρο-
φεῖα ζῶων, ἀνεγειρομένας οἰκοδομάς, τυπογραφεία, βιβλιοπω-
λεῖα, ἐμπορικὰ καταστήματα πλοῖα, λιμενικὰς ἐγκαταστάσεις,
συμβολαιογραφεία, δικαστήρια ὀργανισμούς κοινῆς ὠφελείας
κλπ.

Β. Ἐπαγγεληματικὴ ἐμπειρία (Β' ἐξάμ. ὧραι
1 1) 2 ἐβδομαδιαίως).

Ἀσκήσις τῶν μαθητῶν, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ διδάσκοντος
καὶ τὴν καθοδήγησιν ἐιδικοῦ ἐπιστήμονος ἢ τεχνικοῦ, εἰς
τὴν χρῆσιν ἐργαλείων καὶ μηχανῶν, τὴν κατασκευὴν ἀντικει-
μένων καὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων εἰς ἓνα τοῦλάχιστον τῶν κά-
τωθι χώρων ἐργασίας ἢ ἐργαστηρίων, ἐφ' ὅσον τὸ σχολεῖον
διαθέτει τοὺς ἀναγκαίους χώρους μετὰ στοιχειώδους ἐξοπλι-
σμοῦ. Εἰδικώτερον:

1) Ἐυλουργικὸν ἐργαστήριον: Ἐκμάθησις
χρήσεως ἐργαλείων. Πιόνισμα, πλάνισμα, διάτρησις, σύνδε-
σις, κόλλημα, τελικὴ ἐπεξεργασία, βαφή, στίλβωσις κλπ. Κα-
τασκευὴ καὶ ἐπισκευὴ μικρῶν ἀντικειμένων (κυτίων, ραφῶν
κλπ.) καὶ μεγαλυτέρων ἔργων (τραπεζῶν, καθισμάτων, βι-
βλιοθηκῶν κλπ.). Κατασκευὴ μικρῶν προτύπων (μοντέλων).

2) Μεταλλουργικὸν — ὑδραυλικὸν ἐργα-
στήριον: Ἐκμάθησις χρήσεως ἐργαλείων. Χάραξις, κό-
ψιμον, διάτρησις, ἥλωσις, κάμψις, λείανσις, τελικὴ ἐπεξερ-
γασία, βαφή, διακόσμησις κλπ. Κατασκευὴ καὶ ἐπισκευὴ μι-
κρῶν ἀντικειμένων, διακοσμητικῶν, οἰκιακῆς χρήσεως κλπ.
Κατασκευὴ μικρῶν προτύπων (μοντέλων).

Ἐπισκευὴ καὶ τοποθέτησις κρουνοῦ, καὶ συντήρησις ἐγκα-
ταστάσεως.

3) Ἡλεκτροτεχνικὸν ἐργαστήριον: Ἀπλάϊ
ἠλεκτρικαὶ ἐγκαταστάσεις, με ρεῦμα πολὺ χαμηλῆς τάσεως.
Συρμάτωσις, ἀπομόνωσις, ἔλεγχος ἠλεκτρικοῦ κυκλώματος,
τοποθέτησις λαμπτήρων καὶ κωδῶνων, ἀντικατάστασις ἀσφα-
λειῶν κλπ.

4) Δομικὸν ἐργαστήριον: Ἐκμάθησις χρήσεως
ἐργαλείων. Παρασκευὴ διαφόρων κονιαμάτων. Πλινθοδομή,

λιθοδομή. ύδροχρωματισμός, έλαιοχρωματισμός, περιφράξεις κλπ.

5) Μηχαναί Γραφείου. Χρήσις γραφομηχανών, άριθμομηχανών, μηχανών λήψεως φωτοαντιγράφων και πολυγράφων.

6) Γεωργικόν Έργαστήριον. Κονσερβοποιήσις καρπών και λαχανικών. Άπολύμανσις και καθαρισμός σκευών και δοχείων. Συλλογή και προετοιμασία καρπών και λαχανικών. Βρασμός, τοποθέτησις εις δοχεία, σφράγισις και άποστείρωσις.

β) Κατασκευή Οίνου. Άπολύμανσις και καθαρισμός τών σκευών και δοχείων. Μέτρησις τού σακχάρου και τών όξέων τού γλεύκουσ. Αύξεισις ή έλάττωσις τού σακχάρου και τών όξέων. Θερμομέτρησις τού ζυμουμένου γλεύκουσ. Ζωογόνησις τής θραδείας ζυμώσεωσ. Όρίμανσις τού οίνου, διαύγασις, βελτίωσις και έμφιάλωσις.

γ) Κατασκευή σάπωνοσ. Ζέσις έλαίου μετá ΝαΟΗ. Άποχωρισμός τού σάπωνοσ. Ήθρανσις και κοπή αυτού.

7) Σχολικόσ κήποσ. Έργασία εις τήν περιφράξιν κήπου, κατασκευή μικρών έγκαταστάσεων, προετοιμασίαν και διευθέτησιν τού έδάφουσ, σποράν, φύτευσιν, λίπανσιν, άρδευσιν, έν γένει περιποίησην άνθέων, λαχανικών, δένδρων και έμβολιασμόν αυτών. Χρησιμοποίησις γεωργικών και δενδροκομικών εργαλείων. Χρήσις γεωργικών φαρμάκων.

8) Έκτροφεΐα ζώων. Έργασία εις τήν κατασκευήν μικρών προτύπων έγκαταστάσεων και τήν συντήρησιν μικρών ζώων (όρνίθων, περιστερών, κονίκλων, μελισσών, μεταξοσκωλήκων κλπ.).

Γ. Έπαγγελματική καθοδήγησις.

Συζήτησις τού διδάκτοντοσ με ένα έκαστον τών μαθητών, με σκοπόν να βοηθήση αυτούσ να γνωρίσουν τάσ κλίσεισ και ικανότητάσ των καθώσ και τάσ επαγγελματικάσ δυνατότητασ αι όποιαί διανοίγονται εις αυτάσ, και, επί τή βάσει τών δεδομένων τούτων και έν συνδυασμῶ πρόσ τήν υγείαν, τήν σωματικήν των διάπλασιν, τόν χαρακτήρα και τήν κοινωνικήν και οικονομικήν κατάστασιν τής οικογενείασ των, να καταστρώσουν έν δοκιμαστικόν πρόγραμμα μελλοντικής σταδιοδρομείασ. Ο διδάσκων δέον να άποφεύγη έπιμελώσ να ύποδεικνύη εις τόν μαθητήν τήν επαγγελματικήν κατεύθυνσην, τήν όποιαν ούτοσ πρέπει να ακολουθήση, περιοριζόμενοσ αυστηρώσ εις τήν παροχήν στοιχείων, τά όποια θά διευκολύνουν τόν μαθητήν να λάβη έλευθέρωσ τάσ αποφάσεισ του.

Δ. Σχολικόσ συνεταρισμόσ.

Οί μαθηταί τής τάξεωσ όργανοῦνται από τής ενάρξεωσ τού σχολικού έτουσ εις σχολικόν συνεταρισμόν και αναλαμβάν-

νουν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ διδάσκοντος καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ συνεταιρισμοῦ τὴν ἐκτέλεσιν ἐλαφρῶν ἔργων εἴτε φιλαλληλίας καὶ κοινωφελοῦς χαρακτῆρος εἴτε καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν οἰκονομικῶν πόρων διὰ τὸν συνεταιρισμόν.

Ἄρθρον 15.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ

Σχέδιον.

Εἰσαγωγή: Ὡς εἰς τὴν Β' τάξιν. Φωτοσκίσεις. Ἀνάμιξις χρωμάτων. Ἀξονες κινήσεων.

α) Ἐλεύθερον σχέδιον: Ἀπὸ μνήμης ἢ ἐκ προτύπων προσφερομένων ἀπὸ τοῦ πίνακος: Ἑλληνικὰ τοπία ἔγχρωμα, οἰκίαι, ναῖσκοι, δένδρα, θάλασσα. Πρόσωπα ἀπὸ διαφόρους ὄψεις. Κινήσεις ἀπλάϊ ἀνθρώπων, πτηνῶν, ζώων. Πλοία, λέμβοι. αὐτοκίνητα, σιδηρόδρομοι, ἀεροπλάνα. Ἐντυπώσεις ἀπὸ ταξίδια, ἐορτάς, παιδικούς κήπους κλπ.

β) Γραμμικὸν σχέδιον: Εἰσαγωγή εἰς τὴν διακοσμητικὴν τέχνην. Ἐξέλιξις καὶ ἐφαρμογαὶ ταύτης εἰς τὸν καθ' ἡμᾶς βίον. Ἐὐθύγραμμα διακοσμητικὰ σχήματα διὰ μετρήσεων, εἰς συνδυασμούς χρωμάτων τῆς ἀρεσκείας τῶν μαθητῶν. Πλακόστρωτα θαπέδων, κηρμιλιθώματα συνθετώτερα, λαϊκὰ ὕφανα κλπ. ἐκ προτύπων ἀπὸ τοῦ πίνακος προσφερομένων.

γ) Γεωμετρικὸν σχέδιον: Ἡ φύσις τοῦ γεωμετρικοῦ σχεδίου. Ὅργανα σχεδιάσεως. Δύσεις γεωμετρικῶν προβλημάτων δι' ἀπλῶν κατασκευῶν. Κλίμακες ἀναγωγῆς. Ἰχνογράφησις ὑπὸ κλίμακα ἐπιπέδων σχημάτων. Γεωμετρικὰ σχέδια θαπέδων, ὀροφῶν.

Περὶ προβολῶν: Κεντρικὴ προβολὴ ἢ προοπτικὸν σχήματος. Ὁρθὴ προβολὴ. (Προβολαὶ σημείου, γραμμῶν καὶ ἐπιπέδων σχημάτων).

Προοπτικὴ: Σημασία αὐτῆς. Ὀπτικὴ γωνία, γεωμετρικὸν καὶ προοπτικὸν ἐπίπεδον. Γραμμὴ ἐδάφους. Γραμμὴ ὀρίζοντος. Σημεῖον ὀράσεως. Σημεῖον ἀποστάσεως. Προοπτικὴ τριγώνων, τετραγώνων, ἐγγεγραμμένων τοῦ ἐνὸς ἐντὸς τοῦ ἄλλου, κύκλων, πολυγώνων.

Ἄρθρον 16.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Α. Θεωρία τῆς Μουσικῆς — Μελωδικαὶ ἀσκήσεις: Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Λά, ἀρμονικὴ καὶ μελωδική. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων ὅας καὶ ἀρμονικῆς ἐλάσσονος κλίμακος τοῦ Λά. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα εἰς τὴν ἐλάσσονα κλίμακα τοῦ Λά. Σύγκρισις μείζονος καὶ ἐλάσσονος κλίμακος. Τρόποι μείζων καὶ ἐλάσσων. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα μονόφωνα καὶ

δίφωνα εἰς ἐλάσσονας κλίμακας Μί, Σί, Ρέ καὶ Σόλ. Μέτρα 2)2, 3)2 καὶ 4)2. Ἀρχαῖοι Ἑλληνικοὶ τρόποι. Ἦχοι Βυζαντινῆς Μουσικῆς. Τρόποι Ἑλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν. Μέτρον 7)8. Σχετικὰ θεμῶδη καὶ Βυζαντινὰ ἐκκλησιαστικὰ ἄσματα.

Β'. Σύντομος σκιαγραφία τῶν ἱστορικῶν περιόδων καὶ τῶν σπουδαιότερων μορφολογικῶν τύπων τῆς Μουσικῆς.

Γ'. Ἄσματα: Ἐπιμῶθῆσις ἀσμάτων τῶν μεγάλων μουσικῶν δημιουργῶν δι' ἀναγνώσεως τοῦ μουσικοῦ κειμένου.

Ἄρθρον 17.

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ καὶ ΕΘΝΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ

Α. ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ

1. Γυμναστικαὶ ἀσκήσεις:

α) Διάφοροι βηματισμοί, τροχάδην. Κλίσεις καὶ μεταβολαί. Σχηματισμοὶ φάλαγγος ἐν κινήσει. Διάφοροι παρατάξεις

β) Ἐλευθέραι ἀσκήσεις, ὡς καὶ ἀσκήσεις μὲ ἐλαφρὰ γυμναστικὰ ὄργανα, μὲ κινησιολογικὴν βάσιν τὸν ρυθμὸν.

γ) Ἀσκήσεις ἐδάφους καὶ ἐφαλτηρίων: κυβιστήσεις καὶ ἀνακυβιστήσεις ἐπὶ γυμναστικῶν στρωμάτων ἢ καταλλήλου ἐδάφους. Διάφοροι ἀσκήσεις ἐπὶ ἐφαλτηρίων καὶ πλινθίων.

δ) Ἀσκήσεις ἐπὶ στερεωμένων ὀργάνων: μονοζύγων, διζύγων, πολυζύγων, δοκῶν, ἐδράνων, κλιμάκων κλπ.

Αἱ ἀνωτέρω κατηγορίαι ἀσκήσεων ἢ τμήμα αὐτῶν ἀποτελοῦν μέρος τοῦ ἡμερησίου προγράμματος, διὰ εἶναι δὲ περιορισμένης χρονικῆς διαρκείας, διὰ τὴν ἔμφατις εἰς τὴν Ἀγωνιστικὴν καὶ τὰς Ἀθλοπαιδιάς.

2. Ἀγωνιστικὴ Στίβου.

Μαθητῶν:

α) Δρόμοι: Ταχύτητος: 50—75 μ. «Ἡμιαντοχῆς»: ἕως 400 μ. Δρόμοι προδευτικῶς αὐξανόμενης ἀποστάσεως καὶ βραδέος ρυθμοῦ, ἐναλλασσόμενοι μὲ βάδισιν: ἕως 1000 μ. Ἀνώμαλος: 1000—2000 μ., ἐναλλασσόμενος μὲ βάδισιν. Μετ' ἐμποδίων: 60—80 μ. (6—8 ἐμπόδια 0,765 ὕψους). Σκυταλοδρομίαι: 4X50, 4X100 καὶ Μαθητικὴ 100—200—300—400 μ.

β) Ἄλματα: Εἰς μῆκος (ἀπλοῦν, τριπλοῦν)· εἰς ὕψος. Εἰσαγωγή εἰς τὴν τεχνικὴν τοῦ ἄλματος ἐπὶ κοντῶ.

γ) Ρίψεις: Σφαιροβολία (3—4 χιλγ.). Λιθοβολία ἢ Βάλι Κρητικὴ (3 χιλγ.), Δισκοβολία Ἑλληνικὴ (1 χιλγ.). Εἰσαγωγή εἰς τὴν τεχνικὴν τῆς Ἐλευθέρας Δισκοβολίας (1 χιλγ.) καὶ τοῦ Ἀκοντισμοῦ (600 γρ.).

δ) Πένταθλον Γυμνασίου: Δρόμος 50 μ. Δρόμος 400 μ. Ἄλμα ἀπλοῦν. Ἄλμα εἰς ὕψος. Σφαιροβολία (3—4 χιλγ.).

Μαθητριών :

α) Δρόμοι: Ταχύτητας: 50—75 μ. Ήμιαντοχής: έως 200 μ. Σκυταλοδρομία: 4X50.

β) Άλματα: Είς μήκος άπλουν, είς ύψος.

γ) Ρίψεις: Ρίψις σπογγώδους έλαστικῆς σφαίρας (SOFT—BALL 180 γρ.), έπισκυροβολία (2 χλγ.) και σφαιροβολία (3 χλγ.).

δ) Τρίαθλον Γυμνασίου: Δρόμος 50 μ. Άλμα άπλουν. Ρίψις σπογγώδους έλαστικῆς σφαίρας.

3. Κολύμβησις και θανάσσια σπόρ :

Ήλευθέρα Κολύμβησις (Κρούλ), προσθία και ύπτια: έως 50 μ. Έκκινήσεις, καταδύσεις εκ τῆς έπιφανείας του ύδατος διά τῆν άνέλκυσιν πλίνθου εκ μικρού βάθους και όμαλου πυθμένου. Άσκήσεις και τεχνική καταδύσεων από μικρόν ύψος (1—1.50 μ.). Σκυταλοδρομιαί, σκυταλοδρομιαί με εκκινήσιν εκ τῆς παραλίας (10—20 μ.). Λεμβοδρομιαί. Ύδατοσφαιρίσις. Στοιχεία Ναυαγοσωστικῆς: λαβαί διατώσεως, μεταφορά πνιγμένου, τεχνητή άναπνοή.

Τό πρόγραμμα διά προσαρμόζεται εις τὰς δυνατότητας του Σχολείου. Δύνανται να γίνουιν ειδικαί έκδρομαί εις παραθαλασσίας περιοχὰς διά τόν σκοπόν αυτόν.

4. Άθλοπαιδιαί :

Καλαθόσφαιρα, Πετόσφαιρα, Χειρόσφαιρα, Σφαιρόπολεμος (Γερμανικό) κ.ά. Αύται διά διεξάγωνται εις γήπεδα μικροτέρων διαστάσεων με μειωμένα χρονικά όρια. Θα προηγηται προπόνησις εις τῆν άτομικῆν τεχνικῆν και όμαδικῆν τακτικῆν εκάστης παιδιᾶς.

5. Λοιπαί Δραστηριότητες :

α) Τοπικαί παιδιαί, χωρίς προσθήκας ἢ άλλιοιώσεις.

β) Σκυταλοδρομιαί διάφοροι, μετ' έμποδίων κλπ.

γ) Διελκυστίδα, τραμπολίνο, παιδιαί ποικίλαι.

δ) Πάλη όρδοστάδην (μέση με μέση) διά τούς μηθητάς.

Έπ' ευκαιρία ήμερησίων και ήμιημερησίων εκδρομῶν οι μαθηταί ασκούνται, όπου τουτο προσφέρεται, εις τῆν όργανωμένην πεζοπορίαν, και εφαρμόζεται πρόγραμμα αγωνιστικῆς και άθλοπαιδιῶν. Ευκταί, όπου αι συνθήκαι τὸ έπιτρέπουιν, 1—2 αναβάσεις εις ύψηλότερα όρη με διανουκτέρευσιν.

Β. ΕΘΝΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ

Οί θύο πανελληνιοι κατ' αρχήν χοροί, ό Κιλαματιανός και ό Κλέφτικος, και εκ τῶν λοιπῶν εκείνοι, οι όποιοι είναι απόλυτως γνωστοί εις τόν Καθηγητήν Σ.Α., με τῆν γηγενῆ μορφήν των, χωρίς χρορογραφικὰς προσθήκας ἢ άλλιοιώσεις, άπαράιτητως δὲ οι τοπικοί χοροί.

Ἄρθρον 18.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΟΚΟΜΙΑ

Α' ἑξάμηνον: Οἰκία κή Οἰκονομία.

Α. Θεωρητικὸν μέρος.

1. Ὑγιεινὴ τῆς κατοικίας: Ἡ κατοικία καὶ αἱ ὑγιειναὶ συνθῆκαι αὐτῆς. Προσανατολισμὸς αὐτῆς καὶ ἐκλογὴ δωματίων, ἀναλόγως πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ οἰκογενειακὰς συνθῆκας. Βοηθητικοὶ καὶ πρωτεύοντες χώροι.

2. Τεχνικαὶ ἐγκαταστάσεις:

α) Ὑδραυλικαὶ ἐγκαταστάσεις: Ἡ ὕδρευσις τῆς κατοικίας: πηγαὶ προσλεύσεως τοῦ ὕδατος· ἀποχέτευσις ἀκαθάρτων ὑδάτων· θέρμανσις καὶ εἶδη αὐτῆς.

β) Ἡλεκτρικαὶ ἐγκαταστάσεις: Φυσικὸς καὶ τεχνητὸς φωτισμὸς. Ἐπάρκεια φωτισμοῦ. Ἐλεγχος ἠλεκτρικῶν συσκευῶν καὶ ἐγκαταστάσεων. Ἀσφάλεια γνώμονος.

3. Ἐπίπλωσις καὶ διακόσμησις τῆς οἰκίας.

α) Ἐπίπλωσις: Ἐπιπλα καὶ ρυθμοὶ αὐτῶν. Ἑλληνικὴ λαϊκὴ τέγνη. Συνδυασμοὶ ἐπιπλώσεων δωματίων ἀπὸ ἀπόψεως αἰσθητικῆς ἀλλὰ καὶ ἀνέσεως. Δάπεδα, τῦχοι.

β) Διακόσμησις: Χρώματα, συνδυασμοὶ χρωμάτων, χῶροι, ἀναλογία, ἀρμονία, ἐκλογὴ διακοσμητικῶν ἀντικειμένων, κατὰλληλος τοποθέτησις αὐτῶν εἰς ἐνδεδειγμένας θέσεις καὶ χώρους.

Β. Πρακτικὸν μέρος.

Σύστημα καὶ καταμερισμὸς τῶν οἰκιακῶν ἐργασιῶν. Μέτα καὶ τρόποι καθαρισμοῦ τῶν δωματίων, ἐπίπλων καὶ σκευῶν καὶ συντήρησις αὐτῶν. Ἀπορρίμματα. Ὑπόδειγμα καταμερισμοῦ οἰκιακῶν ἐργασιῶν μιᾶς ἐβδομάδος παρ' ἐκάστης μαθητρίας.

Αἱ κυριώτεραι ἠλεκτρικαὶ συσκευαὶ καὶ χρήσις αὐτῶν.

Β' ἑξάμηνον: Παιδοκομία.

1. Σκοπὸς καὶ σπουδαιότης τῶν γνώσεων τῆς παιδοκομίας. Ὁ ρόλος τῆς ὑγείας τῶν γονέων ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν τέκνων καὶ ἡ κληρονομικότης.

2. Ὑγιεινὴ διαβίωσις μελλούσης μητρὸς (διατροφή, φυσικὴ ζωὴ, εἰδικαὶ ἀσκήσεις, περιβάλλον. Προφύλαξις ἐξ ὠρισμένων ἐπικινδύνων ἀσθνεσιῶν. Ἐνδυμασία, ἐργασία κλπ.). Τὸ βρέφος καὶ ἡ περιποίησις αὐτοῦ (ἐνδυμασία, ὕπνος, ἔξοδοι, περίπατοι, παιγνίδια).

3. Ἡ διατροφή τῆς θηλαζούσης καὶ τοῦ βρέφους· ἡ μητρικὴ γαλουχία καὶ ἡ σπουδαιότης αὐτῆς. Γαλουχία μεικτὴ, τεχνητὴ, διὰ τροφοῦ ἀποθηλασμὸς, ἀπογαλακτισμὸς· ὀδοντοφυΐα τοῦ βρέφους καὶ ἐπίδρασις ἀσθνεσιῶν ἐπ' αὐτῆς.

4. Αἱ συνηθέστεραι νοσηραὶ ἐκδηλώσεις καὶ διαταραχαὶ τοῦ βρέφους. Προφυλακτικὸι ἐμβολιασμοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Νυκτερινὸν Γυμνάσιον

Ἄρθρον 19.

Ὁρολόγιον πρόγραμμα Γ' τάξεως.

Μαθήματα	ἜΩραι ἐβδομ. διδ/λίας
1. Ὀρθοπευτικά	1
2. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα	2
3. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία	3
4. Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	4
5. Εἰσὴ Γλῶσσα (Γαλλικὴ—Ἀγγλικὴ)	2
6. Ἱστορία	2
7. Μαθηματικά	4
8. Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι	3
9. Γεωγραφία	1
10. Στοιχεῖα Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος	1
11. Πρακτικαὶ γνώσεις περὶ τὰ κύρια ἐπαγγέλματα	1
12. Γυμναστικὴ καὶ Ἐθνικοὶ χοροὶ	1
Σύνολον	25

Ἄρθρον 20.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν τρίτην (Γ') τάξιν τῶν Νυκτερινῶν Γυμνασίων καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

1. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα.

α) Σκοπός: Ὁ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος Β. Δ. προβλεπόμενος διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν Ἡμερησίων Γυμνασίων.

β) Διδακτέα ὕλη: Ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος Β. Δ. διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν Ἡμερησίων Γυμνασίων.

2. Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία.

Διδακτέα ὕλη: Ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ παρόντος Β. Δ. διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν Ἡμερησίων Γυμνασίων.

3. Στοιχεῖα Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος.

4. Πρακτικαὶ Γνώσεις περὶ τὰ κύρια ἐπαγγέλματα.

α. Σκοπός: Ὁ ὑπὸ τῶν ἀντιστοίχων ἄρθρων 13 καὶ 14 τοῦ παρόντος Β. Δ. προβλεπόμενος διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν ἡμερησίων Γυμνασίων.

β. Διδακτέα ὕλη: Ἡ ὑπὸ τῶν ἀντιστοίχων ἄρθρων 13 καὶ 14 τοῦ παρόντος Β. Δ. προβλεπομένη διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν ἡμερησίων Γυμνασίων, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

5. Ὀρθοπευτικά.

6. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία.

7. Γαλλικά.

8. Ἀγγλικά.
9. Ἱστορία.
10. Μαθηματικά.
11. Γεωγραφία.
12. Γυμναστική καὶ Ἐθνικοὶ χοροί.

Διδακτέα ὕλη: Ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τῶν ἀντιστοίχων ἄρθρων 3, 5, 7, 8, 9, 10, 12 καὶ 17 τοῦ παρόντος Β.Δ. διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν ἡμερησίων Γυμνασίων, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

13. Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι: α) Φυσικὴ καὶ Χημεία. Α' ἐξάμηνον ὥραι 3, Β' ἐξάμηνον ὥραι 2. β) Βιολογία: Β' ἐξάμηνον ὥρα 1. Διδακτέα ὕλη: ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ παρόντος Β.Δ. προβλεπομένη διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν ἡμερησίων Γυμνασίων προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

Ἄρθρον 21.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Β. Δ. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1966—67, καταργουμένης πάσης διατάξεως ἀντικειμένης εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Μαΐου 1966

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Β.

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΣΤ. ΑΛΛΑΜΑΝΗΣ

